

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	PSIR 110 — Siyasət Elminə Giriş, 3 KU / 6 ECTS kredit
	Departament	Siyasi elmlər və fəlsəfə
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	Payız 2026
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Ləman Qəhrəmanova
	E-mail:	laman.qahramanova2022@khazar.org
	Telefon:	-
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Məhsəti küçəsi 41. Nefçilər kampusu 11:50-13:20 13:40-15:10
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılan vaxtlarda
Prerekvizitlər	-	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Əsas dərsliklər: - Heywood, A. (2019). <i>Siyasət</i>. Bloomsbury Publishing. - Shively, W. P. və Schultz, D. <i>Hakimiyyət və Seçim: Siyasi Elmlərə Giriş</i>, 16-cı nəşr (Lanham, MD: Rowman and Littlefield, 2022).	
Kursun təsviri	Bu kurs tələbələri siyasət elminin əsas anlayışları, nəzəriyyələri və yanaşmaları ilə tanış edir. Kursda hakimiyyət, dövlət, legitimlik, demokratiya, siyasi ideologiyalar, siyasi rejimlər və millətçilik kimi əsas mövzulara baxılır. Tələbələr həmçinin qloballaşma, kimlik siyasəti, siyasi mədəniyyət, KİV, seçkilər və siyasi partiyaların siyasətdəki rolunu öyrənirlər. Kurs tələbələrə müasir siyasi hadisələri daha yaxşı anlamaq, təhlil etmək və onlara tənqidi yanaşmaq imkanı verir.	
Kursun məqsədləri	1. Siyasət elminin əsas anlayışlarını və siyasi hadisələrin təhlilinə müxtəlif yanaşmaları öyrənmək. 2. Əsas siyasi ideologiyaları, onların fərqlərini və siyasi sistemlərə təsirini anlamaq. 3. Dövlətin siyasətdə və siyasi idarəetmədə rolunu, eləcə də dövlət hakimiyyəti ilə bağlı əsas yanaşmaları araşdırmaq. 4. Demokratiya, siyasi legitimlik və müxtəlif siyasi rejimlərin xüsusiyyətlərini öyrənmək və müqayisə etmək. 5. Millətçilik, kimlik siyasəti və siyasi mədəniyyətin müasir siyasətdə rolunu təhlil etmək. 6. Qloballaşmanın, KİV-in, seçkilərin və siyasi partiyaların siyasi proseslərə	

	təsirini anlamaq. 7. Qlobal idarəetmə və müasir siyasi çağırışlar haqqında əsas bilikləri formalaşdırmaq. 8. Müasir siyasi hadisələri və prosesləri əldə edilmiş nəzəri biliklər əsasında təhlil etmək və tənqidi düşünmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursu uğurla başa vurduqdan sonra tələbələr: 1. Siyasət elminin əsas anlayışlarını, nəzəriyyələrini və yanaşmalarını izah edə biləcəklər. 2. Müxtəlif siyasi ideologiyaları, siyasi sistemləri və rejimləri müqayisə və təhlil edə biləcəklər. 3. Dövlət, hakimiyyət, legitimlik və demokratiya arasındakı əlaqələri izah edə biləcəklər. 4. Millətçilik, kimlik siyasəti və siyasi mədəniyyətin müasir siyasətə təsirini təhlil edə biləcəklər. 5. Seçkilərin, siyasi partiyaların və KİV-in siyasi proseslərdə rolunu qiymətləndirə biləcəklər. 6. Qloballaşma və qlobal idarəetmənin müasir siyasi proseslərə təsirini izah edə biləcəklər. 7. Müasir siyasi hadisələri və problemləri siyasi elmin əsas anlayış və nəzəriyyələrindən istifadə edərək təhlil edə biləcəklər. 8. Siyasi məsələlərə tənqidi yanaşa, əsaslandırılmış fikir formalaşdırma və öz mövqelərini arqumentlərlə müdafiə edə biləcəklər.		
Tədris metodları	Məşğələ		x
	Qrup müzakirəsi		x
	Praktiki tapşırıqlar		x
	Praktiki məsələnin təhlili		x
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Yoxlama (quiz)	Semestr ərzində	10
	Təqdimat	Semestr ərzində	10
	Davamiyyət	Semestr ərzində	5
	Aktivlik	Semestr ərzində	5
	Araşdırma imtahanı	Dekanlıq tərəfindən müəyyən ediləcək.	30
	Final imtahanı	Dekanlıq tərəfindən müəyyən ediləcək.	40
	Yekun		100

Tədris qaydaları	Qiymətləndirmə meyarları və kursun tələbləri Yoxlama (Quiz) Semestr ərzində keçirilən qısa testlər (quiz) tələbələrin əsas anlayışları, terminləri, mühazirə və oxu materiallarını mənimsəmə səviyyəsini yoxlamaq məqsədi daşıyır. Təqdimat Fərdi təqdimat tələbələrin nəzəri anlayışları praktiki situasiyalara tətbiq etmək və onları tənqidi şəkildə təhlil etmək bacarıqlarını qiymətləndirmək məqsədi daşıyır. Davamiyyət Tələbələrin dərslərdə müntəzəm və vaxtında iştirak etməsi gözlənilir. Davamiyyət tələbələrin dərs prosesinə fəal cəlb olunmasına və öyrənmənin davamlılığının təmin edilməsinə kömək edir. Aktivlik Tələbələrin dərs müzakirələrində, qrup işlərində və interaktiv fəaliyyətlərdə fəal iştirakı qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə tələbənin dərsə hazırlığını, əməkdaşlıq və ünsiyyət bacarıqlarını nəzərə alır və oxu materiallarını mənimsəmə səviyyəsini yoxlamaq məqsədi daşıyır. İmtahanlar Tələbələrin fənn üzrə bilik və irəliləyişi aralıq və yekun imtahanlar vasitəsilə qiymətləndirilir. İmtahan tarixləri Dekanlığ tərəfindən müəyyən edilir. Aralıq imtahan adətən semestrin ortasında, yekun imtahan isə kursun sonunda keçirilir. Dərslərdə iştirak Tələbələr Xəzər Universitetinin davamiyyət qaydalarına riayət etməlidirlər. Əyani təhsil alan tələbələrin xəstəlik və ya müəllim tərəfindən təsdiqlənmiş üzrlü səbəb olmadığı halda bütün dərslərdə iştirak etməsi gözlənilir. Tələbə dərslərdə iştirak edə bilməyəcəyini əvvəlcədən bildirməli və müvafiq qaydada icazə almalıdır. Əks halda, həmin davamiyyətsizlik üzrsüz hesab ediləcək. İmtahanlarda iştirak etmək hüququ əldə etmək üçün tələbə dərs saatlarının 20%-dən çoxunu üzrsüz səbəbdən buraxmamalıdır. Bu həddi aşdığı halda tələbə yalnız Universitet Dekanının icazəsi ilə imtahanda iştirak edə bilər. Üzrsüz davamiyyətsizliyin davam etməsi və ya dərslərdə iştirakın qeyri-kafi olması tələbənin kursdan uzaqlaşdırılmasına səbəb ola bilər. Akademik dürüstlük Akademik dürüstlük Xəzər Universitetində tədris və elmi fəaliyyətin əsas prinsiplərindən biridir. Tələbələrdən yüksək akademik və intellektual dürüstlük standartlarına riayət etmələri gözlənilir. Aşağıdakı hallar akademik dürüstlüyün pozulması hesab olunur və qəti şəkildə qadağandır: • plagiat; • köçürmə və imtahanda qaydalara zidd davranış; • icazəsiz əməkdaşlıq; • məlumatların və ya nəticələrin saxtalaşdırılması;
--------------------------------	---

- eyni işin bir neçə dəfə təqdim edilməsi.

Plagiat

Plagiat etik normalara ziddir və Universitetin qaydalarına əsasən akademik pozuntu hesab olunur. Tələbələr plagiat və imtahan zamanı köçürmə ilə bağlı Universitetin müvafiq qaydaları ilə tanış olmalıdırlar.

Plagiat başqasının fikir və ya işindən mənbəyə düzgün istinad etmədən istifadə etməkdir. Plagiat edən tələbə, eləcə də plagiat üçün material təqdim edən tələbə müvafiq tapşırıq üzrə avtomatik olaraq **0 (sıfır) bal** alır.

Tələbə başqasının sözlərindən və ya fikirlərindən istifadə etdikdə bunu dırnaq işarələrindən və müvafiq mənbə göstəricisindən istifadə etməklə açıq şəkildə qeyd etməlidir. İşin sonunda istifadə olunan mənbələrin siyahısı təqdim edilməlidir.

Süni intellektdən (AI) istifadə qaydaları

Xəzər Universiteti ChatGPT, Microsoft Copilot, Google Gemini və digər generativ süni intellekt alətlərindən etik, məsuliyyətli və şəffaf şəkildə istifadəni dəstəkləyir.

Tələbələr, müəllim tərəfindən başqa cür müəyyən edilmədiyi halda, öyrənmə, ideyaların formalaşdırılması, işin strukturlaşdırılması, dil redaktəsi və praktika məqsədilə süni intellekt alətlərindən istifadə edə bilərlər. Bununla belə, tələbə təqdim etdiyi işin müəllifi olaraq qalmalı və süni intellekt tərəfindən yaradılan məlumatların düzgünlüyünü özü yoxlamalıdır.

Süni intellekt tərəfindən yaradılmış məzmun tələbənin öz işi kimi təqdim edilə bilməz, imtahan və digər qiymətləndirmələr zamanı istifadə edilə bilməz və mənbələrin, məlumatların və ya nəticələrin saxtalaşdırılması üçün tətbiq oluna bilməz. Mətn əsaslı tapşırıqlarda süni intellektdən istifadə **25%-dən çox olmamalıdır**. Süni intellektdən istənilən istifadə **aydın şəkildə bildirilməli və müvafiq qaydada istinad edilməlidir**. Tələbələr şəxsi, məxfi və ya Universitetə aid daxili məlumatları süni intellekt alətlərinə daxil etməməlidirlər. Süni intellektdən icazəsiz və ya açıqlanmamış istifadə akademik dürüstlük qaydalarının pozulması hesab edilə bilər və xəbərdarlıq, tapşırığın yenidən təqdim edilməsi, qiymətin azaldılması və ya **0 (sıfır) bal** ilə nəticələnmə bilər.

Peşəkar davranış qaydaları

Tələbələr dərs zamanı əlverişli akademik və peşəkar mühitin formalaşmasına şərait yaradan davranış nümayiş etdirməlidirlər. İcazəsiz söhbətlər və etik normalara zidd davranışlar yolverilməzdir.

Müəllimin dərsi normal şəkildə keçirməsinə və ya digər tələbələrin dərstdən faydalanmasına ciddi şəkildə mane olan davranışlara yol verilməyəcək. Davranışın ciddi şəkildə pozucu xarakter daşdığı hallarda müəllim tələbəni müvəqqəti olaraq dərstdən uzaqlaşdıra bilər.

Tələbələrdən gözlənilir:

- Dərslərdə müntəzəm iştirak etmək, dərslər mühazirə və seminar formatının birləşdiyi formada keçirilir və tələbələrin fəal iştirakı gözlənilir.
- Təyin olunmuş və tövsiyə olunan oxu materiallarını dərse gəlməzdən əvvəl oxumaq.
- Dərs müzakirələrində fəal iştirak etmək.

		- Düşünülmüş və əsaslandırılmış təqdimatlar hazırlamaq və yazılı işləri keyfiyyətli şəkildə yerinə yetirmək. - Bütün tapşırıqları müəyyən edilmiş son tarixə qədər təqdim etmək.	
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.	16.09.2026	Siyasət elminə giriş və əsas anlayışlar <i>Siyasət elminin anlayışları, siyasətin öyrənilməsinə yanaşmalar, güc, səlahiyyət və legitimlik kimi anlayışlar.</i>	Heywood, A. (2019). <i>Politics</i> . Bloomsbury Publishing. Fəsil 1: <i>Siyasət nədir?</i> Səh. 1–25
2.	23. 09.2026	Siyasi İdeologiyalar <i>Liberalizm, Konservatizm, Sosializm, Anarxizm, Faşizm, Feminizm, Yaşıl İdeologiya və Populizm.</i>	Heywood, A. (2019). <i>Politics</i> . Bloomsbury Publishing. Fəsil 2: <i>Siyasi ideyalar və ideologiyalar</i> Səh. 26–55
3.	30.09.2026	Dövlət və onun Siyasətdə rolu <i>Dövlət anlayışı, dövlətlə bağlı nəzəriyyələr, dövlətin rolu və dövlət gücü ilə bağlı debatlar.</i>	Heywood, A. (2019). <i>Siyasət</i> . Bloomsbury Publishing. Fəsil 3: <i>Siyasət və dövlət</i> Səh. 56–78
4.	07.10.2026	Demokratiya və Legitimlik <i>Siyasi legitimlik, legitimlik böhranı, demokratiya modelləri.</i>	Heywood, A. (2019). <i>Siyasət</i> . Bloomsbury Publishing. Fəsil 4: <i>Demokratiya və legitimlik</i> Səh. 79–108
5.	14.10.2026	Siyasi rejimlər və sistemlər Siyasi rejimlərin təsnifatı (liberal demokratiya, illiberal demokratiya, avtoritar rejimlər)	Heywood, A. (2019). <i>Siyasət</i> . Bloomsbury Publishing. Fəsil 5: <i>Müasir dünyanın siyasi rejimləri</i> Səh. 109–129
6.	21.10.2026	Millət və Millətçilik Millətçilik nəzəriyyələri, millətçiliyin növləri (liberal, konservativ, ekspansionist) və gələcəyi.	Heywood, A. (2019). <i>Siyasət</i> . Bloomsbury Publishing. Fəsil 6: <i>Millətlər və millətçilik</i> Səh. 130–149

7.	28.10.2026	Siyasi İqtisadiyyat və Qloballaşma • <i>Kapitalizmin növləri, qloballaşmanın siyasətə təsiri, 2007-2009 maliyə böhranı</i>	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury Publishing. Fəsil 7: Siyasi iqtisadiyyat və qloballaşma Səh. 150–171
	04.11.2026 Tarix Dekanlıq tərəfindən müəyyən edilir və dəyişdirilə bilər.	Aralıq imtahanı	-
8.	11.11.2026	<i>Kimlik Siyasəti</i> • <i>Kimlik Siyasəti, mədəni müxtəliflik, irq, etnik kimlik, gender və din.</i>	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury Publishing. Fəsil 8: <i>Siyasət, cəmiyyət və kimlik</i> Səh. 172–193
9.	18.11.2026	Siyasi Mədəniyyət və KİV • Siyasi mədəniyyət, ənənəvi və sosial medianın siyasətdə rolu, post-həqiqət siyasət.	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury Publishing. Fəsil 9: <i>Siyasi mədəniyyət və media</i> Səh. 194–217
10.	25.11.2026	Seçkilər, Partiyalar və səsvermə • <i>İştirak nəzəriyyələri, seçki sistemləri, seçki davranışı, partiyaların növləri və sistemləri</i>	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury Publishing. Fəsillər 10–11: Təmsilçilik, seçkilər və səsvermə; partiyalar və partiya sistemləri Səh. 218–268
11.	02.12.2026	Qlobal idarəetmə və siyasətin gələcəyi • Qlobal idarəetmə, BMT və 21-ci əsrdə qarşıya çıxan əsas siyasi çağırışlar.	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury Publishing. Fəsil 19: <i>Dünya nizamı və qlobal idarəetmə</i> Səh. 436–458
12.	09.12.2026	Siyasətə tənqidi yanaşma	Heywood, A. (2019). Siyasət. Bloomsbury

		Müasir siyasətin əsas problemləri və siyasətə tənqidi yanaşmalar.	Publishing. Fəsil 20: Siyasət böhran içindədirmi? Səh. 459–470
13.	16.12.2026	Müasir siyasi proseslərin təhlili	Tələbələr semestr ərzində əldə etdikləri biliklər əsasında müasir siyasi hadisə və prosesləri müzakirə edəcəklər.
14.	23.12.2026	Yekun yoxlama (quiz)	Semestr boyu öyrənilmiş mövzuların ümumiləşdirilməsi və yekun yoxlama (quiz)
15.	30.12.2026	Təqdimatların nümayişi	Təyin olunmuş təqdimatların nümayişi
	Tarix Dekanlıq tərəfindən müəyyən ediləcək.	Final imtahanı	